

Forord

Denne planen skal bidra til å sikre at Ørnes skole oppfyller Opplæringslovens krav om et godt læringsmiljø. Læringsmiljøet på en skole består av både fysiske og psykososiale faktorer, og denne planen tar for seg det psykososiale miljøarbeidet.

Planen tar utgangspunkt i §9a i Opplæringsloven samt skolens virksomhetsplan, og er følgelig forpliktende for alle ansatte på skolen.

Planen skal gjøres kjent for ansatte og revideres ved behov. De forpliktelser og rutiner som er beskrevet i planen gjennomgås av skoleledelsen hvert skoleår. Planen skal også gjøres kjent for elevene og foreldrene. Det er naturlig at Elevråd, FAU og SU deltar med innspill når planen revideres.

Siste revisjon høsten 2017.

Nelly Undersåker Enga
rektor

1. Målsetninger for arbeidet

Formelt grunnlag

Elevenes rett til et godt psykososialt miljø fremgår av Opplæringsloven §9a:

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Loven gjelder i timer og friminutt på skolen, på skoleveien, i leksehjelp og på skoleturer. Kapittel 9 A gjelder i utgangspunktet ikke på fritiden, men hvis elevene opplever noe på fritiden som gjør at de ikke har det trygt og godt på skolen, så må skolen likevel iverksette tiltak inntil eleven har det trygt og godt på skolen igjen.

Mål

- a) at hver enkelt elev opplever trivsel og trygghet på skolen
- b) at hver enkelt elev opplever et skolemiljø fritt for mobbing og krenkende adferd
- c) at hver enkelt elev føler tilhørighet og inkludering i egen klasse og skole.
- d) at brudd på retten til et godt miljø blir oppdaget og håndtert på en effektiv måte

2. Definisjoner

Psykososialt miljø

Med psykososialt miljø menes her de mellommenneskelige forholdene på skolen, det sosiale miljøet og hvordan elevene og personalet opplever dette. Det psykososiale miljøet handler også om elevenes opplevelse av lærings situasjonen.

Krenkende adferd

I det følgende defineres *krenkende adferd* som:

- a) Mobbing. Dette er gjentatte krenkelser over tid mot en person som har vanskelig for å forsvare seg. Krenkelsene kan være fysiske, verbale eller psykiske.
- b) Diskriminering. Innebærer at en person blir krenket for eksempel på grunn av kjønn, funksjonshemming, religion eller etnisk opprinnelse. Diskriminering kan både være direkte og indirekte.
- c) Rasisme. Omfatter krenkelser på grunnlag av hudfarge eller etnisk opprinnelse.
- d) Plaging. Enkeltstående, nedsettende ytringer som kan virke sårende eller ekskluderende.
- e) Vold. Fysiske handlinger som påfører en annen person skade eller smerte.

3. Forebyggende arbeid

Det vil alltid oppstå konflikter på en ungdomsskole, men elevene skal lære å fungere godt i det sosiale fellesskapet. Da må skolen legge til rette for sosiale aktiviteter som gir sosial trening og muligheter for vennsbygging. I tillegg skal elever lære å mestre livet sitt; både i medgang og motgang.

- a) Felles aktiviteter for hele skolen: Fagdager, idrettsdager, musikk- og teaterforestillinger, kulturuke og juleball skal bl.a. bidra til at elevene føler tilhørighet og til sosial samhandling på tvers av klasser og klassetrinn.
- b) Klassesaker eller turer for enkelte klassetrinn: Skal hovedsakelig bidra til at hver elev føler tilhørighet til egen klasse og styrke relasjonene mellom elever og mellom lærere og elever.
- c) Utarbeidelse av klasseregler: Skjer med basis i skolens ordensreglement og har til hensikt å oppnå en felles forståelse av hva som er akseptabel og god adferd. Dette skaper trygghet.
- d) Mobilforbud!
- e) Sosiale sammenkomster for de enkelte klassene: Her kan elever og lærer planlegge sammen, eller foreldre kan ta initiativ til treff etter skoletid.
- f) Informasjon i kollegiet og klassene om enkeltelevers spesielle problemer, sykdom eller diagnose: Behovet for å gi slik informasjon vurderes i hvert enkelt tilfelle og avklares med foresatte og eleven selv. Informasjonen gis av kontaktlærer, eleven selv, helsesøster eller andre fagpersoner som kjenner elevens utfordringer.
- g) Felles ordensregler: Må gjøres kjent og revideres jevnlig. Klare regler og tydelige konsekvenser skaper trygghet og hjelper elever til å ta kloke valg som gir godt sosialt samspill. Egne regler for bruk av PC og internettbruk.
- h) Temadager: Ta opp mobbing, nettvett, psykisk helse ol. som tema i klassen eller knyttet til fag. Få inn fagpersoner som kan gi lærere støtte i dette læringsarbeidet. FAU oppfordres til å arrangere temakvelder for foreldre.
- i) Inspeksjon: Voksnes tilstedeværelse blant elevene har til hensikt å forebygge krenkende adferd. Inspiserende lærer/assistent skal også gripe inn i situasjoner hvor dette er nødvendig, samt varsle rektor ved mistanke eller kunnskap om krenkende adferd.
- j) Medbestemmelse: Elevene må ha en aktiv rolle i det forebyggende arbeidet og være med på å bygge et godt læringsmiljø uten mobbing. De må oppleve at de tas på alvor, og voksne må anerkjenne verdien av deres bidrag. Elevrådet skal ha en aktiv rolle i arbeidet med å skape et godt skolemiljø.

4. Kartlegging av skolemiljøet

Mobbing kan være vanskelig å oppdage, for eksempel utestenging, baksnakking og mobbing på nett. Derfor er det viktig at skolen tar meldinger om mobbing fra elever eller foreldre på største alvor. I tillegg gjør skolen faste undersøkelser av skolemiljøet hvert år, der elever får muligheter til å si ifra om sin opplevelse av skolemiljøet:

- a) Utdanningsdirektoratets Elevundersøkelse: Gjennomføres elektronisk hver høst i alle klasser. Anonym undersøkelse. Resultater kunngjøres i kollegiet, for elevene, FAU og offentlig gjennom skolens nettside.
- b) Spekter: en ikke-anonym elevundersøkelse fra Læringsmiljøsentret, der elever kan oppgi navn på medelever som mobber eller blir mobbet. Skal gjennomføres i januar hvert år. Tett oppfølging av resultatene.
- c) Allmøter for elever. Kan arrangeres etter ønske eller ved behov, der elevene selv får diskutere problemer og komme med forslag til felles løsninger. Allmøtene styres av elever, men med en voksen til stede.
- d) Elevsamtaler: Alle elever har krav på to elevsamtaler med kontaktlæreren sin hvert skoleår. Trivsel og skolemiljø er faste tema i disse samtalene.
- e) Utviklingssamtaler. Gjennomføres av kontaktlærer én gang pr. halvår etter faste retningslinjer.
- f) Medarbeidersamtaler med rektor, der bla. klasseledelse og lærerens relasjon til elever og klasser er tema.
- g) Skolevandring. Rektor besøker alle klasser i ulike fag og med ulike lærere i løpet av skoleåret, slik at også skoleledelsen har oversikt over læringsmiljøet på skolen.

5. Samarbeid med andre

- a) Foresatte: Det er foreldre som har hovedansvaret for barnas oppdragelse, og det er derfor naturlig at foreldre også engasjerer seg og tas med på råd i opplæringen på skolen. Når eleven opplever at foreldre og lærere samarbeider godt har dette sterk læringseffekt, både faglig og sosialt.
- b) Skolehelsetjenesten: Helsesøster har fast kontordag og gjennomfører også elevsamtaler og gruppesamtaler omkring trivsel og helse på skolen. Hun kan gi råd til både elever og ansatte i saker som påvirker helse og trivsel.
- c) PPT (Pedagogisk Psykologisk Tjeneste) og BUP (Barne-og ungdomspsykiatrisk tjeneste): Skolen samarbeider med ulike faginstanser som kan bidra i arbeidet med å skape gode og

trygge læringsmiljø i klasserommet. De kan også hjelpe i forhold til enkeltelever som trenger ekstra hjelp eller behandling for å kunne fungere på skolen.

- d) Barnevernet eller familieveileder kan i noen situasjoner hjelpe familier eller elever som har det vanskelig. Skolen kontakter ikke barnevernet uten å informere foreldre og eventuelt eleven først. Unntaket er ved mistanke om vold eller andre overgrep.

6. Aktivitetsplikten; hva innebærer denne?

- a) Plikt til å følge med

Innebærer en plikt for den enkelte ansatte til alltid å være årvåken og aktivt observere hvordan elevene har det på skolen, både i forhold til seg selv, medelever og de voksne.

- b) Plikt til å gripe inn

Alle ansatte ved skolen skal gripe inn for å stanse situasjoner der det foregår mobbing, vold, diskriminering og trakassering hvis det er mulig.

- c) Plikt til å varsle

Alle ansatte skal varsle rektor hvis de får kjennskap til eller har mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeieren i alvorlige tilfeller. Dersom en som arbeider på skolen får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider på skolen utsetter en elev for krenkelsener som mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks varsle rektor. Det er skjerpede krav til både varsling og tempo i disse sakene.

- d) Plikt til å undersøke

Plikten til å undersøke innebærer at skolen undersøker elevens opplevelse av skolemiljøet, ikke at skolen skal skaffe og vurdere bevis for eller mot at eleven er blitt krenket eller mobbet.

- e) Plikt til å sette inn tiltak

Tiltakene skriftliggjøres i en aktivitetsplan. I denne skal det stå hvilket problem tiltakene skal løse, hvilke tiltak skolen har planlagt, når tiltakene skal gjennomføres, hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene og når tiltakene skal evalueres. Rektor har ansvar for å skrive denne, evt. i samarbeid med andre som kjenner saken. Planen er et internt arbeidsdokument, og skal i utgangspunktet ikke sendes hjem. Skolen har tiltaksplikt helt til eleven opplever å ha det bra. Skolen har ikke plikt til å sette i gang tiltak som er utenfor skolens myndighet eller mulighet.

7. Klagerett

Elever og foreldre kan melde fra til fylkesmannen hvis saken allerede er tatt opp med rektor, og elev eller foreldre ikke er fornøyd med hvordan skolen følger opp saken for at eleven skal få det trygt og godt. Fylkesmannen skal utgjøre et sikkerhetsnett som kan fange opp de sakene skolen selv ikke klarer å løse raskt og riktig. Hvis skolen ikke i tilstrekkelig grad har satt inn egnede tiltak som sørger for at eleven får et trygt og godt skolemiljø, kan fylkesmannen bestemme hva skolen skal gjøre.

8. Implementering av planen i virksomheten

Ansatte, FAU og elevråd gjøres kjent med planen ved gjennomgang ved skolestart. Ansattes handlings- og varslingsplikt understrekes, og tas også opp i medarbeidersamtaler. Elever og foreldre får informasjon om rettigheter vedr. elevenes psykososiale miljø ved skolestart og på foreldremøter. Det henvises samtidig til informasjon på skolens hjemmeside under "Skolemiljø".

GLOMFJORD NEVERDAL ENGAVÅGEN REIPÅ STØTT
MELØYA BOLGA ÅGSKARDET HALSA ØRNES

RAUS OG KRAFTFULL

meloy.kommune.no